

Voorjaar 2020

EVALUATIE POSITIONERING EN GOVERNANCE VEILIG THUIS GELDERLAND-MIDDEN

IN OPDRACHT VAN HET ALGEMEEN BESTUUR VAN VGGM
UITGEVOERD DOOR TOON VAN ASSELDONK EN MARIJE ONNINK
in samenwerking met ambtelijke werkgroep en bestuurlijke stuurgroep

Inhoudsopgave

Aanleiding	2
Huidige positionering Veilig Thuis Gelderland-Midden.....	2
Veranderingen bij Veilig Thuis sinds 2017.....	3
Scenario's.....	4
Onderzoek.....	7
Onderzoeksopzet.....	7
Resultaten.....	7
1. Standpunten over huidige positionering en governance.....	7
2. Verwachtingen van onderbrenging VT bij VGGM.....	8
3. Financiering en risicovoorziening.....	8
4. Rollen en verantwoordelijkheden.....	8
5. Onafhankelijkheid Veilig Thuis.....	9
6. Sturingsmogelijkheden van gemeenten.....	9
7. Voorkeuren voor een bepaald scenario.....	10
Conclusie en advies.....	12
Bijlage I Argumenten voor huidige positionering.....	13
Bijlage IIa Overwegingen uit 2016 om VT niet onder te brengen bij Moviera of JBG.....	14
Bijlage IIb Ervaringen positionering VT NOG en VT GZ.....	16
Bijlage III Uitgangspunten berekening overgang naar VGGM.....	18
Bijlage IV Interviewleidraad.....	19
Bijlage V Argumenten bij de afweging van scenario's uit 2016.....	20

Aanleiding

Moviera en Jeugdbescherming Gelderland hebben met ingang van 1 april 2017 Veilig Thuis Midden-Gelderland overgedragen aan de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). Veilig Thuis is sinds 2017 een zelfstandige stichting onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). Afsproken is de governance te evalueren in 2018. Dit hebben we in overleg met het bestuur uitgesteld, omdat de ervaring met de huidige structuur nog te kort was.

Afgelopen jaar kwam de discussie over de opbouw van de risicovoorziening en het complexe proces om te komen tot besluitvorming aan de orde in de bestuurlijke overleggen. De Directeur bestuurder besloot hierop de evaluatie weer op tafel te leggen en er werd akkoord gegeven op het uitvoeren van de evaluatie in het eerste halfjaar van 2020.

Er is voorgesteld aan het bestuur in het eerste halfjaar van 2020 de evaluatie van de governance uit te voeren. Dit heeft tot een eerste bespreking moeten geleiden in de bestuurlijke overleggen van maart/april en tot een besluit in de bestuurlijke cyclus van juni 2020. In het voorjaar van 2020 is ook de begroting 2021 van Veilig Thuis besproken en vastgesteld.

Huidige positionering Veilig Thuis Gelderland-Midden

Bij de totstandkoming van de huidige positionering van VT is in 2016 aanvankelijk een afweging gemaakt tussen twee scenario's: een aparte stichting onder VGGM of een aparte zelfstandige stichting. Onderstaande opsomming is een samenvatting van de overwegingen uit 2016 (bijlage I) om Veilig Thuis als zelfstandige stichting onder aansturing van de GR VGGM in te richten waren:

- ❖ Beste garantie voor een heldere aansturing door alle gemeenten in GM en dit houdt de mogelijkheid open de organisatie in de toekomst flexibel aan te passen;
- ❖ Gezamenlijke aansturing van de regio Arnhem en West Veluwe Vallei zonder opnieuw 'bestuurlijke' drukte te organiseren

Door VT als zelfstandige stichting onder bestuurlijke verantwoordelijkheid bij VGGM onder te brengen kon synergie bereikt worden:

- ❖ Relatie die VT met het lokale veld heeft opgebouwd moet worden versterkt;
- ❖ Focus in werkzaamheden van VT liggen primair op veiligheid 'achter de voordeur'. Deze positie moet verder worden uitgebouwd. Voor VGGM is veiligheid in het publieke domein een van haar taken. Ook VGGM wil investeren in relatie met politie, OM en veiligheidshuizen. Samenwerking kan ontwikkeling versterken;
- ❖ Inhoudelijk verdient de stichting een eigen Raad van Toezicht en een input van externe expertise in de vorm van een advies- of klankbordgroep.

Indertijd hebben de afzonderlijke gemeenten een besluit genomen over de positionering van Veilig Thuis (ingestemd met voorgenomen besluit van college). Hieraan voorafgaand hebben de bestuurders in de twee sub regionale overleggen hun voorkeur uitgesproken voor dit scenario. In plaats van twee bestuurlijke overleggen in de sub regio's is er sinds de oprichting van Veilig Thuis een gezamenlijk Bestuurlijk Overleg Veilig Thuis (BOVT), waarin alle 15 gemeenten van Gelderland-Midden deelnemen.

Veranderingen bij Veilig Thuis sinds 2017

Veilig Thuis GM is het Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling voor de regio's Centraal Gelderland en West Veluwe Vallei.

Hiertoe voert Veilig Thuis GM een 7 x 24 uur bereikbaarheid uit. Daarnaast geeft Veilig Thuis vorm aan de diensten advies, melding, onderzoek en Voorwaarden & Vervolg. Als bovenwettelijke taak is het Tijdelijk Huisverbod bij Veilig Thuis GM ondergebracht.

De wettelijke taak en opdracht voor Veilig Thuis Gelderland Midden is vanaf 2017 niet veranderd. Per 1 januari 2019 is de wet Meldcode aangescherpt en voorzien van een verplicht gebruik van een afwegingskader voor het doen van meldingen bij VT voor veel groepen professionals (zoals onderwijs, artsen, jeugdzorgwerkers, hulpverleners). Deze verscherpte Meldcode heeft geen gevolgen gehad voor de taak en opdracht van VT. Wel heeft het consequenties gehad, met name in 2019, voor de instroom van adviezen en meldingen.

De aantallen adviezen en meldingen zijn vanaf 2017 ieder jaar in omvang toegenomen. Van 3200 adviezen in 2017 naar 5700 adviezen in 2019. In de meldingen zien we een wisselender beeld. IN 2017 een groei naar 3900 meldingen, in 2018 een daling naar 3200 en in 2019 opnieuw een groei naar 3600 meldingen

De groei van instroom heeft tot gevolg gehad dat in de afgelopen jaren de formatie uitgebreid is. In eerste instantie formatie voor het primair proces en in 2019 ook de formatie voor de ondersteuning. De formatie is nu 68 fte groot. Deze is verdeeld over 79 medewerkers.

De begroting is de afgelopen jaren gegroeid van € 3,9 miljoen voor 2018 2019, naar € 6,7 miljoen voor 2020.

Veilig Thuis GM bestaat in de huidige organisatievorm sinds 2017. Ervoor was VT twee jaar lang een projectorganisatie. De organisatieontwikkeling is volop in gang. In 2019 is de ISO-certificering behaald, hetgeen de kwaliteit van processen en de beschrijving daarvan ten goede is gekomen. Met de komst van steeds meer medewerkers is ook de noodzaak gekomen om de huidige vorm waarin VT georganiseerd is te evalueren. In 2015 gestart met een frontoffice en backoffice is in 2019 geconstateerd dat dit niet meer passend is bij de wens van de regiogemeenten en bij de omvang van de organisatie. Eind 2019 is een traject gestart waarbij het primair proces in 2020 plaats zal vinden vanuit 3 regioteams. Hierdoor sluit VT beter aan op de wensen van de cliënten en kan VT de gemeenten beter adviseren waar het gaat om overdrachten naar de lokale teams.

Scenario's

Wat betreft de positionering van Veilig Thuis zijn er een viertal scenario's denkbaar. Eén daarvan is positionering binnen een al bestaande stichting (zoals JBG of Moviera). De argumenten om VT niet te positioneren binnen JBG of Moviera gelden nu nog steeds. Het risico is groot dat gemeenten minder kunnen sturen op de positie van VT in het sociaal domein/lokale veld. De argumenten uit 2016/2017 om VT niet binnen JBG of Moviera te plaatsen zijn te vinden in bijlage IIa. Dit scenario is dan ook niet meegenomen in het onderzoek. In bijlage IIb is een overzicht opgenomen van VT-organisaties en hun positie en zijn de ervaringen van VT NOG en VT GZ en hun positionering beschreven.

De volgende realistische scenario's blijven over om bekeken en geëvalueerd te worden:

- Volledig zelfstandige stichting
- Zelfstandige stichting met bestuurlijke verantwoordelijkheid bij VGGM (huidige positionering)
- Taak onderbrengen bij VGGM

Te beantwoorden vragen om de haalbaarheid van deze scenario's te toetsen:

1. Staat de Gemeenschappelijke Regeling VGGM het toe taak VT op te nemen in de GR?

Het is aan het collectief van 15 colleges van deelnemende gemeenten om te bepalen welke gemeentelijke (college-)taken / belangen zij collectief willen organiseren in de Gemeenschappelijke Regeling VGGM. Voor sommige taken zoals de brandweezorg zijn daar verplichtende bepalingen voor opgenomen in de wet maar dat is voor VT (nog) niet het geval. Daarnaast kunnen individuele gemeenten maatwerkafspraken maken. Over die maatwerkafspraken hebben we afgesproken dat deze geen nadelige gevolgen mogen hebben voor het collectief.

Om een taak collectief voor 15 gemeenten uit te kunnen voeren is het voor de VGGM organisatie niet noodzakelijk dat éérs de GR moet worden aangepast. Wat volstaat is een eenduidig besluit van 15 colleges waarbij besloten wordt tot taakoverdracht en wordt gevraagd de gemeenschappelijke regeling hier op aan te passen. Het aanpassen van een GR is een besluit dat naar de raden moet voor instemming, waarbij raden marginaal toetsen.

2. Is een fiscale eenheid tussen VGGM en Veilig Thuis mogelijk?

Er is geen sprake van een fiscale eenheid tussen VGGM en Veilig Thuis. VT kan niet aan de voorwaarden voldoen om een eenheid te vormen. De taak en opdracht van VT wijkt sterk af van de taak en opdracht van VGGM. Dit in tegenstelling tot de Stichting PG binnen VGGM die wel aan de voorwaarden voor een fiscale eenheid kan voldoen, want er was al een JGZ-taak (JGZ voor 4-18 jarigen) belegd bij VGGM voordat de taak uitbereid werd met JGZ voor 0-4 jarigen.

Tussen VGGM en Veilig Thuis is een fiscale afspraak gemaakt voor de gezamenlijke kosten van de afdeling bedrijfsvoering. Deze afspraak houdt in dat alle risico's en de kosten van de afdeling bedrijfsvoering volgens een vaste systematiek tussen VGGM en Veilig Thuis worden verdeeld. Het gevolg van de toepassing van de regeling 'kosten voor gemene rekening' is dat zowel de bestuurder van Veilig Thuis als de bestuurder van VGGM gezamenlijk besluiten op het beleid van de gezamenlijke activiteiten i.c. de afdeling bedrijfsvoering. Het voordeel van de toepassing van de regeling 'kosten voor gemene rekening' is dat Veilig Thuis geen BTW verschuldigd is over de gezamenlijke activiteiten met VGGM.

Het nadeel van de toepassing van de regeling kosten voor gemene rekening is dat de veronderstelde uitgangspunten en rekensystematiek strikt dienen te worden toegepast en aanpassingen van de verdeelsystematiek allen in bijzondere omstandigheden kunnen worden doorgevoerd.

3. Welke risico's zijn er?

Juridisch

De activiteiten van een stichting vallen onder het ondernemingsrecht zoals opgenomen in Titel 9BW2. Dit houdt in dat de activiteiten op risico van de stichting worden uitgevoerd en de stichting (bij goed

bestuur) anticipeert op de mogelijke risico's die samenhangen met deze activiteiten. Dit kan bijvoorbeeld door de risico's te verleggen, een risicoreserve aanhouden en/of het risico verdisconteren in de prijs van de dienst. Bij eventueel wanbestuur is de bestuurder (natuurlijke persoon) aansprakelijk.

VGGM is een gemeenschappelijke regeling van 15 gemeenten. De activiteiten van VGGM zijn daarmee te zien als verlengstuk van de deelnemende gemeenten en deze gemeenten zijn dan ook risicodragers. Daarmee ligt ook de aansprakelijkheidstelling van de bestuurder en directie anders.

Financieel

Doordat de activiteiten van Veilig Thuis in een stichting zijn ondergebracht, dienen eventuele risico's binnen de eigen beleidsmatige en financiële kaders te worden ondervangen. Deze risico's kunnen niet aan VGGM of een eventuele derde worden verlegd. Om die reden hebben de bestuurders van de gemeenten waaraan Veilig Thuis Gelderland-Midden haar diensten levert om een risicoanalyse gevraagd. Deze risicoanalyse is tevens behulpzaam voor een verdere professionalisering van de organisatie en is ondersteunend aan het vormgeven van het meerjarige (financieel) beleid. Op hoofdlijnen zijn de volgende 5 risico's onderkend (zoals ook genoemd in de conceptbegroting 2021):

1. Organisatie in ontwikkeling

VT is ondergebracht in een separate stichting. Deze stichting is opgericht in het voorjaar van 2017. In aanloop van de oprichting van deze stichting en het maken van bekostigingsafspraken met de gemeenten is de omvang van de bedrijfsvoering geschat. Door afwezigheid van ervaringscijfers uit het verleden en beperkt vergelijksmateriaal, waren deze schattingen omgeven door onzekerheden. Inmiddels is voor een belangrijk aantal aspecten van de bedrijfsvoering tot een structurele contractering gekomen, zoals met betrekking tot huisvesting en ICT. Voor een aantal andere meer incidentele kosten, zoals (juridisch) advies, kosten voor het zijn van een verantwoorde werkgever, energiekosten, is nog onvoldoende ervaring opgebouwd.

2. Nieuwe meldcode

Per 1 januari 2019 is een nieuwe meldcode van toepassing. Deze meldcode geeft aan een grote groep professionals werkzaam in zorg en onderwijs de handelingsperspectief om bij eventuele vermoedens van huiselijk geweld te melden bij Veilig Thuis. Deze aanpassing heeft tot een sterke stijging van het aantal meldingen bij VT geleid. De ontvangen meldingen hebben voor een groot deel betrekking op een vermoeden van huiselijk geweld.

3. Samenwerking in de keten

Door de veranderingen in diensten als gevolg van de Verbeterde meldcode zijn nieuwe samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis Gelderland-Midden en de 15 gemeenten c.q. lokale teams gemaakt.

Voor een optimale samenwerking in de keten is beschikbare capaciteit bij de ketenpartners, zoals lokale teams of jeugdzorginstellingen noodzakelijk om een tijdige overdracht van gezinnen mogelijk te maken. Bij beperkte beschikbaarheid wordt VT gedurende een langere periode ingezet. Het risico bestaat dat de beschikbare capaciteit bij ketenpartners beperkt is. Een langere inzet van Veilig Thuis leidt tot een grotere personele inzet. De mogelijke impact van dit risico wordt geschat op circa één fte gedurende 12 maanden.

In 2020 wordt vorm gegeven aan een mogelijke nieuwe inrichting van Veilig Thuis Gelderland-Midden. Eén van de mogelijkheden die wordt onderzocht is het werken in regioteams. Deze overstap naar regioteams brengt geen financiële consequenties met zich mee. Dat zal wel het geval zijn wanneer lokale teams uit de verschillende gemeenten extra vragen gaan stellen aan de nieuwe regioteams: te denken valt aan het aansluiten bij casus overleggen in de wijk, ontwikkelingsessies sociaal domein, ter ondersteuning meegaan op huisbezoek.

4. **Krapte op de arbeidsmarkt**

VT heeft een aantal medewerkers die op korte termijn met pensioen gaan en een aantal vacatures staan uit om de personele capaciteit op niveau te brengen. De arbeidsmarkt is krap waardoor een beperkt aantal kandidaten op vacatures reageert. Het tijdelijk invullen van personeel middels inhuur is relatief kostbaar. De personeelskosten zijn hoger door tariefstelling van uitzendbureaus of ZZP-ers die opslagen hanteren voor winst/risico en BTW heffen over het uurloon. Het financiële risico wordt geschat op de meerkosten van de inhuur van één uitzendkracht/ZZP-er gedurende het jaar.

5. **Personele uitval**

De problematiek waarmee VT-medewerkers dagelijks worden geconfronteerd is zeer heftig. Dit leidt tot een verhoogd risico van personele uitval. Inhuur van tijdelijk personeel om cruciale rollen binnen de organisatie bij een eventuele uitval op te vangen is zeer kostbaar. Als cruciale rollen worden gezien de manager, de teamleiders en de specialistische functies zoals vertrouwensarts of gedragswetenschapper. Om voor een langere periode een van deze rollen in te kunnen huren wordt rekening gehouden van een financieel risico van de inhuur van één ZZP-er gedurende één kalenderjaar.

4. Hoe verhouden arbeidsvoorwaarden van VT zich tot die van VGGM?

Als VT ondergebracht wordt bij VGGM, vindt een wijziging van arbeidsvoorwaarden plaats voor medewerkers, omdat voor veiligheidsregio's de CAR-UWO geldt. Dit wordt hieronder verder uitgewerkt.

Huidige situatie VT

Medewerkers aangesteld bij de stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden vallen onder de CAO Jeugdzorg. In de CAO-Jeugdzorg is opgenomen (artikel 11) dat de medewerkers waarop de CAO Jeugdzorg van toepassing is, verplicht moeten worden aangemeld als deelnemer bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). De verhouding werkgevers- en de werknemersbijdrage voor de pensioenpremie is 50% -50%. Medewerkers VT zijn ingeschaald conform de functietabellen die zijn opgenomen in de cao Jeugdzorg.

Overgang van onderneming

Indien VT naar VGGM overgaat, spreken we van overgang van onderneming. Medewerkers gaan dan over met al hun rechten en plichten, dus met de arbeidsvoorwaarden die ze nu hebben. Medewerkers komen in dienst bij VGGM en krijgen dus de ambtenaren status en komen te vallen onder het ABP. VGGM hanteert nu nog de CAR/UWO omdat de organisatie nog niet valt onder de WNRA. De arbeidsvoorwaarden kunnen na overgang geharmoniseerd worden, geïntegreerd worden, gedeeltelijk behouden blijven of geheel vervallen. Hierover moeten afspraken gemaakt worden met medezeggenschap en vakorganisaties. De grootste verschillen in de arbeidsvoorwaarden zijn:

- Pensioenpremie
- Functiewaardering
- Verlof
- reiskostenvergoeding

Kortom:

- a. Medewerkers worden ambtenaar dus vallen onder ABP
- b. Medewerkers vallen onder functiehuis en loonbouw van VGGM
- c. Arbeidsvoorwaarden worden geharmoniseerd naar Arbeidsvoorwaarden VGGM

De totale kosten die met deze overgang van onderneming gemoeid zijn, zijn berekend op € 561.702
In bijlage III vind u de berekening en de uitgangspunten die hieraan ten grondslag liggen.

Onderzoek

De opdracht voor dit onderzoek is als volgt:

'Het evalueren van de positie van Veilig Thuis GM door het opnieuw wegen van de argumenten uit 2016 voor deze positionering en het beschrijven van ervaringen met de huidige positionering en governance de afgelopen twee jaar.'

Veilig Thuis is een jonge organisatie die de afgelopen jaren meerdere malen haar werkzaamheden opnieuw heeft moeten organiseren en aanpassen. De laatste keer in 2019 met de komst van de nieuwe Wet Meldcode. Bij de evaluatie van de positionering en een besluit hierover is het belangrijk om het effect hiervan op de medewerkers van VT in het oog te houden. Grote veranderingen brengen mogelijk onrust met zich mee; gezien de gewenste continuïteit van dienstverlening is dit een aandachtspunt om rekening mee te houden.

Om het evaluatieproces zo soepel mogelijk te laten verlopen zijn een stuurgroep en een werkgroep ingesteld onder leiding van een oud-bestuurder uit de regio Gelderland-Midden (oud-burgemeester van Overbetuwe, Toon van Asseldonk). De stuurgroep bestaande uit Toon van Asseldonk, Loes van der Meijs (voorzitter van de Raad van Toezicht), Hans van Daalen (voorzitter van het BOVT), Ingrid van Sluijs (Manager VT), Anton Slofstra (Directeur-bestuurder VT) en Marije Onnink (directieadviseur VGGM) als secretaris. De ambtelijke begeleidingsgroep bestaande uit Toon van Asseldonk, Wendy Smulders (ambtenaar VT Ede), Lotte Barink (ambtenaar VT Arnhem), Annelies Venhuis (Afdelingsmanager Bedrijfsvoering VGGM), Ad Vervaart (controller Arnhem) en René Bakker (controller Ede) en Marije Onnink als secretaris.

Onderzoeksopzet

Toon van Asseldonk heeft 11 interviews afgenomen, bijgestaan door of Lotte Barink, Wendy Smulders of Marije Onnink voor het notuleren. Er hebben interviews plaatsgevonden met stakeholders die destijds betrokken waren bij de positioneringsvraagstukken en betrokkenen die nu een tijd werken met de huidige positionering en governance van Veilig Thuis GM. De lijst met interviewvragen is toegevoegd in bijlage IV.

Resultaten

1. Standpunten over huidige positionering en governance

De meningen van de geïnterviewden over de huidige positionering en governance lopen uiteen. Men is tevreden over het Bestuurlijk Overleg Veilig Thuis. Er is één tafel waar alle 15 gemeenten vertegenwoordigd zijn en gelijkwaardig aan tafel zitten. Hierdoor hoeft VT geen aparte gesprekken te voeren met 15 opdrachtgevers. Bestuurders voelen zich goed geïnformeerd en inhoudelijke en financiële discussies zijn mogelijk. Het heeft voor VT gewerkt dat zij gebruik kon maken van de relaties en manier van overleggen die VGGM heeft met haar gemeenten. Het is gelukt om een goed ambtelijk en bestuurlijk overleg neer te zetten. Daarentegen wordt ook aangegeven dat het BOVT, als je kijkt naar de vastgestelde governance uit 2017, geen formele status heeft. Dus formeel kan besluitvorming niet in dit overleg plaatsvinden.

Enkele geïnterviewden geven aan dat de jaarstukken en begroting in veel overleggen worden besproken. Soms ziet een bestuurder de stukken meerdere keren in verschillende overlegvormen. De huidige manier van organiseren wekt de suggestie dat VT toch een soort gemeenschappelijke regeling is. Het doel van de verschillende overleggen en de rollen van haar deelnemers worden daarmee ook onduidelijk (bijvoorbeeld de Raad van Toezicht, de financiële commissie van VGGM en het DB en AB van VGGM).

2. Verwachtingen van onderbrenging VT bij VGGM

In 2016 is zijn acht onderdelen gewogen en in een matrix geplaatst (bijlage V). Op het gebied van schaalgrootte zijn enkele argumenten veranderd. Veilig Thuis maakt nu gebruik van de faciliteiten van VGGM. Mocht VT in een separate stichting ondergebracht worden kan dat nog steeds maar dan op basis van SLA's die VT inkoopt bij VGGM. Destijds is wel de kwetsbaarheid van VT als kleine organisatie aangedragen om niet in een separate stichting georganiseerd te worden. VT had in 2016 ongeveer 30 medewerkers. In 2020 zijn dit meer dan twee keer zoveel medewerkers en is de organisatie meer robuust.

Op het thema 'expertise' geldt dat VT en VGGM elkaar kunnen versterken, met name op het gebied van JGZ en OGGZ. De argumenten onder 'expertise' wegen niet zwaar meer op dit moment, de expertise is nu aanwezig bij VT.

De samenwerking met het lokale veld is de afgelopen jaren bij VT verder geprofessionaliseerd door middel van samenwerkingsafspraken met alle lokale teams. De vraag die enkele geïnterviewden zichzelf stelden was of VT als onderdeel van VGGM dezelfde snelheid en korte lijnen met lokale teams kan houden.

In 2016 werd het argument over verankering in het veiligheidsdomein aangedragen. Geïnterviewden geven aan dat dit leidt tot een spanningsveld. VT heeft een eigen opdracht en is geen verlengstuk van straf. Ook heeft de term 'Veiligheid' binnen VGGM een andere betekenis dan bij VT. In de interviews werd aangegeven dat de werkzaamheden van VT inhoudelijk wezenlijk anders zijn dan andere onderdelen van VGGM, gemeenschappelijke deler is dat zowel VGGM als VT voor gemeenten werkt. De uitdaging blijft het zoeken naar inhoudelijke deelgebieden waarop je allebei actief bent.

3. Financiering en risicovoorziening

De argumenten uit 2016 onder het kopje financiering zijn op een aantal punten veranderd. VGGM kan nog steeds door haar schaalgrootte faciliteiten bieden tegen minder kosten, maar VT heeft wel andere 'vragen' aan de bedrijfsvoeringsafdelingen van VGGM dan andere afdelingen. VT vraagt meer ondersteuning en specifieke kennis aan de bedrijfsvoeringsafdelingen dan bijvoorbeeld Ambulancezorg Gelderland-Midden of de Stichting PG (JGZ 0-4).

De financiering loopt niet via VGGM maar via aparte subsidiebeschikkingen. Formeel gezien kan de stichting VT failliet gaan bij een negatief resultaat als er geen risicoreserve is. Dit kun je op twee manieren oplossen, ofwel gaat er een factuur naar de gemeenten om het tekort weg te werken ofwel je bouwt gezamenlijk als 15 gemeenten een risicoreserve op waardoor het tekort daaruit opgevangen kan worden. In de diverse interviews gaven bestuurders aan dat ze bij VGGM willen aankloppen voor een tekort, maar dat is fiscaal gezien niet mogelijk. Er is geen juridische basis om geld als gift van VGGM over te hevelen naar VT. In de interviews kwam naar voren dat men niet weet dat er geen mogelijkheid is voor VGGM om VT financieel te ondersteunen. Er is namelijk geen financiële vervlechting.

De meerderheid van de geïnterviewden vindt dat VT wel een risicoreserve moet hebben om kleine overbruggingen te regelen. Dit voorkomt discussie met gemeenten als er bijgestort moet worden. Belangrijkste argument dat hiervoor door meerdere geïnterviewden genoemd wordt is dat je niet snel kunt inspringen op veranderingen aangezien je eerst langs 15 gemeenten moet om het budget op te hogen. Centrumgemeenten kunnen de komende jaren niet meer garantstaan voor een eventueel gat in de begroting van VT zoals dat in voorgaande jaren wel kon. Dit is een extra reden om een voorziening op te bouwen. Om tot een goede hoogte van de risicovoorziening te komen is het van belang de risico's zoals genoemd in de begroting meer te specificeren, ze worden op dit moment te algemeen bevonden.

4. Rollen en verantwoordelijkheden

Bestuurlijk Overleg Veilig Thuis

Het BOVT is het opdrachtgeversoverleg en functioneert goed. Zowel bestuurders, management VT als VGGM geven aan dat de discussies in het overleg goed verlopen en ervaren het als een zeer prettig

overleg. Het is wel noodzakelijk om het collectief van wethouders in het BOVT meer in positie te brengen in de governance afspraken met VGGM.

Raad van Toezicht

De RvT ziet toe op de uitvoering van de taak van VT en een bijbehorende goede bedrijfsvoering. De leden van de Raad van Toezicht zijn onbekend bij het BOVT. De RvT heeft wel haar beperkingen in de gekozen positionering van VT, want zij stelt de directeur-bestuurder niet zelf aan en is beperkt financieel verantwoordelijk. Bijvoorbeeld bij het goedkeuren van een negatieve begroting. Normaliter kan een RvT daar niet mee akkoord gaan, maar VGGM kan zorgen voor de benodigde liquiditeit en daarmee wordt het tekort aanvaardbaar. Er is geen structureel contact tussen management VT, OR en RvT. Ook met gemeenten heeft RvT geen structureel overleg. Vanuit de interviews kwam naar voren dat dit mogelijk wel een goede ontwikkeling zou zijn als de RvT feedback op zou halen bij diverse gemeenten. Over het algemeen kwam in meerder interviews naar voren dat de Raad van Toezicht meer functioneert als een Raad van Advies. Ze hebben een inhoudelijk adviserende taak en de toezichtstaak ligt meer bij het bestuur.

Algemeen Bestuur VGGM

Het AB van VGGM heeft deze taak van toezien op de uitvoering en een bijbehorende goede bedrijfsvoering bij de taken van VGGM. Waarom stukken in de financiële commissie en het AB van VGGM worden besproken is voor de geïnterviewden niet altijd duidelijk. Met name de status van het advies dat men geeft is onduidelijk met als onderliggende vraag 'hoe moet je de verschillende adviezen wegen?'

Directeur-bestuurder Veilig Thuis

De directeur-bestuurder werd als kundig ervaren, voegde gewicht toe aan de vergaderingen. De rol van de manager en de rol van de directeur-bestuurder waren altijd goed gescheiden in het BOVT maar je ziet de rol van de manager wel doorgroeien naar de rol van de directeur. In het landelijk netwerk VT zit de manager ook met mandaat en kan zich hierdoor goed positioneren ten opzichte van de andere deelnemers van het landelijk netwerk.

5. Onafhankelijkheid Veilig Thuis

Zowel bestuurders, ambtenaren als medewerkers van VT ontvangen geen signalen dat de onafhankelijkheid van Veilig Thuis in het gedrang is.

6. Sturingsmogelijkheden van gemeenten

Door bestuurders

Geïnterviewden geven aan dat BOVT als opdrachtgeveroverleg goed werkt. Er wordt vanuit VT veel informatie gedeeld over het verhaal achter de begroting en de cijfers. Bestuurders kunnen daarmee hun raad goed informeren over een incidentele of structurele ophoging van het budget voor VT. Bestuurders geven aan dat het in het BOVT af en toe te financieel wordt bekeken en zij zouden het meer over de inhoudelijke kant van VT willen hebben. Er zit een verschil in hoe gemeenten VT aansturen, een aantal sturen op taakuitvoering en een aantal op minimaal budget. De argumenten lopen in de overleggen door elkaar en dit zou verbeterd kunnen worden door bijvoorbeeld de vergadering op te delen in een inkoopdeel en een zorginhoudelijk deel. Vanuit VT wordt de sturing door de gezamenlijke gemeenten als prettig ervaren. De lijnen naar de gemeenten en met name de centrumgemeenten zijn kort. De samenwerkingsafspraken die zijn opgesteld zorgen voor verbinding en aansluiting op de lokale situatie.

Door gemeenteraden

Een gemeenteraad wil zeker weten dat inwoners een plek hebben waar ze terecht kunnen met hun zorgen over huiselijk geweld en kindermishandeling en dat het financieel goed gaat met de betreffende organisatie. De afbakening van VT als organisatie wordt als prettig ervaren door raadsleden, hierdoor hebben ze meer grip op de sturing geven geïnterviewden aan. Raadsvragen gaan in de meeste gemeenten met name over de inhoud van het werk van VT en niet over organisatorische of governance vraagstukken. Vanuit VGGM is men aanwezig geweest bij een aantal

raadsvergaderingen om uitleg te geven over de begroting en jaarstukken van VT. Een aantal raden geven dan aan dat ze niet begrijpen waarom de stukken daar behandeld worden, maar andere raden geven aan het prettig te vinden op deze manier te kunnen sturen.

7. Voorkeuren voor een bepaald scenario

De voorkeuren van de geïnterviewden voor een bepaald scenario (volledige ontvlechting in zelfstandige stichting, taak onderbrengen in VGGM of huidige positionering) liepen uiteen. Een aantal gaf aan dat het niet uitmaakte hoe het georganiseerd wordt als er maar heldere keuzes gemaakt worden passend bij de inhoudssturing. De volledige integratie bij VGGM wordt door een minderheid als voorkeur aangegeven. De meerderheid (7 van de 11) vindt de huidige wijze van positionering prima maar geeft wel verbeterpunten aan op het gebied van planning en control. Randvoorwaarde voor het definitief gekozen scenario moet zijn dat je soepel moet kunnen inspelen op veranderingen in het veld waarin VT werkzaam is. Hieronder volgt een overzicht met de genoemde argumenten per scenario (zowel voor- als nadelen):

1. Volledig zelfstandige stichting (ontvlechting)

Voordelen

- ❖ VT moet zich zo optimaal mogelijk aan haar opdracht kunnen houden, binnen de koepel van VGGM kan dit gaan schuren want de ruimte is minder
- ❖ VT blijft een herkenbare speler als zij zelfstandig georganiseerd is.

Nadelen

- ❖ Inhoudelijke samenwerking met VGGM is minder een vanzelfsprekendheid
- ❖ Als gemeente geen eigenaar meer van VT en daardoor is het zeggenschap minder.

2. Taak onderbrengen bij VGGM (onderdeel van GR)

Voordelen

- ❖ VT zou je vanuit solidariteit en collectiviteit moeten regelen als gemeenten en daar is de GR een geschikt juridisch model voor.
- ❖ Ondersteuning bij begrotingsgesprekken wordt als zeer prettig ervaren.
- ❖ VGGM heeft stevige relaties met gemeenten.

Nadelen

- ❖ Een aantal geïnterviewden gaf aan dat de grip op VT minder wordt voor gemeenten, omdat het onderdeel is van een veel groter geheel. Inhoudelijke discussies worden hierdoor mogelijk ook minder.
- ❖ De directeur-bestuurderspositie wordt door bestuurders gezien als een meerwaarde. Dit geeft het meer gewicht en indien het ondergebracht wordt bij VGGM is er geen sprake meer van een directeur-bestuurder positie.
- ❖ Herkenbaarheid van VT verminderd als het onderdeel is van VGGM.

3. Zelfstandige stichting met bestuurlijke verantwoordelijkheid bij VGGM

Voordelen

- ❖ De komende jaren gaan er veel veranderingen plaatsvinden in de jeugdbeschermingsketen. Wat dit voor VT gaat veranderen is nog niet duidelijk. Met de huidige constructie kun je makkelijk op veranderingen inspelen.
- ❖ Geeft rust voor VT, steun VGGM is gewenst in deze tijden van veranderingen.
- ❖ VT kan gebruik maken van de ondersteuning en voorzieningen van VGGM.
- ❖ Externe leden in de RvT
- ❖ Identiteit van VT blijft behouden als afdeling met een aparte opdracht en werksoort. Ook in beeldvorming naar de buitenwereld is het belangrijk dat VT een eigen identiteit heeft.

- ❖ Het continueren van de huidige positie zorgt niet voor onrust bij medewerkers van Veilig Thuis.

Nadelen

- ❖ De planning en control cyclus van VGGM leidt tot verwarring. De cyclus zou voor VT anders vormgegeven moeten worden.
- ❖ Deze constructie is een compromis tussen bovenstaande twee scenario's. Zowel ambtelijk als vanuit VGGM loopt men tegen knelpunten aan in rollen en verantwoordelijkheden van gremia. Dit zou verduidelijkt moeten worden, zodat deze constructie meer werkbaar wordt.
- ❖ Enkele bestuurders hebben dubbelrollen, als BOVT-lid, AB-lid en RvT of Financiële commissielid. De vraag is of dit wenselijk is. Door de betreffende personen wordt het niet als hinderlijk of onduidelijk ervaren. De dubbelrollen zijn niet ongebruikelijk bij gemeenten en zijn ook het geval bij bijvoorbeeld het afvalbedrijf of het sociaal werkbedrijf
- ❖ Een fiscale eenheid met VGGM kunnen we hiermee niet realiseren.

Conclusie en advies

De overgrote meerderheid van de geïnterviewden is tevreden met de huidige positionering en governance van Veilig Thuis. Rode draad in de interviews is dat het dan wel nodig is om verbeteringen door te voeren in de P&C-cyclus, rolbeschrijvingen van diverse gremia en de opbouw van een risicovoorziening.

De stuur- en werkgroep adviseren om enkele verbeteringen aan te merken als voorwaarde voor continuering van de huidige positionering en governance en andere verbeteringen aan te merken als suggesties. De voorwaarden en suggesties zijn:

- Een eerste voorwaarde betreft helderheid creëren over wie waar besluiten neemt en welke besluiten dit zijn (rollen en verantwoordelijkheden diverse gremia) om het proces beter te stroomlijnen. Het is noodzakelijk om het BOVT formeel te positioneren in de governance van VT onder bestuurlijke aansturing van VGGM.
- Een tweede voorwaarde is het wijzigen van de naam van de Raad van Toezicht naar Raad van Advies dat beter bij de rol van inhoudelijke expertise past.
- Een derde voorwaarde is om te onderzoeken of afwijken van de P&C-cyclus van VGGM mogelijk is, waardoor consultatie van gemeenteraden niet meer noodzakelijk is en een heldere besluitvormingsstructuur ontstaat. Bij stichtingen is over het algemeen consultatie van raden niet noodzakelijk en gebruikelijk, maar de vraag is of de raad dan nog voldoende sturingsmogelijkheden heeft. Als een gemeente de stukken ter kennisname aan haar raad wil voorleggen, staat dat de gemeente vrij om te doen. Dit is een juridisch vraagstuk dat uitgezocht moet worden.
- Een vierde voorwaarde om de huidige positionering te kunnen continueren is om een beperkte risicovoorziening voor VT op te bouwen. Hele specifieke risico's kun je vaak met organisatorische maatregelen beheersen. Voor meer algemene risico's geldt dat inspelen hierop afhankelijk is van de exacte gebeurtenis en andere omstandigheden. In de begroting zou het wenselijk zijn om ca 5%-7,5% voor risico / onvoorzien aan te houden. Voor grotere (bedrijfsvoerings)risico's is het prettig om een structurele reserve aan te houden.
- Een vijfde voorwaarde is het maken van onderscheid tussen de rollen directeur-bestuurder stichting VT en DPG. Het is noodzakelijk om bewust ruimte te creëren in diverse overleggen om dit onderscheid te maken. Het zou mogelijk moeten zijn om als directeur-bestuurder een besluit te nemen los van het advies van het AB van VGGM.
- Een suggestie is om te onderzoeken of bepaalde taken gemandateerd kunnen worden van directeur-bestuurder aan manager VT. Op dit moment is dit diffuus en moet de mandatering scherper omschreven worden, wat de effectiviteit zal verhogen. Dit is ook een juridisch vraagstuk dat uitgezocht moet worden na besluitvorming over dit rapport.

Het advies van zowel de sturgroep als de werkgroep is om bovengenoemde voorwaarden en suggestie in een geactualiseerde governance notitie op te nemen.

Bijlage I Argumenten voor huidige positionering

De colleges van de 16 betrokken gemeenten kozen in 2016/2017 voor een organisatie-model waarbij Veilig Thuis als “zelfstandige stichting onder bestuurlijke aansturing van de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)” wordt gebracht.

Als te verwachten voordelen van deze optie werden gezien:

- de inhoudelijke relatie van Veilig Thuis met de veiligheidstaken van VGGM is gewaarborgd,
- Veilig Thuis kan gebruik maken van faciliteiten van VGGM (o.a. ICT, boekhouding, P&O, en bereikbaarheidsdiensten),
- Veilig Thuis en VGGM kunnen gebruik maken van elkaars expertise,
- de relatie die Veilig Thuis met het lokale veld heeft opgebouwd moet verder worden versterkt. Dat is ook een opdracht aan VGGM (Jeugdgezondheidszorg, OGGz, Maatschappelijke opvang), samenwerking kan de ontwikkelingen versterken,
- de focus op werkzaamheden van Veilig Thuis liggen primair op Veiligheid. Haar huidige positie moet verder worden uitgebreid. Primaire taak van VGGM is Veiligheid in het publieke domein. Ook VGGM wil (verder) investeren in een sterkere relatie met politie en OM en Veiligheidshuis. Samenwerking kan de ontwikkelingen versterken,
- VGGM kan, door haar schaalgrootte, faciliteiten bieden tegen minder kosten,
- VGGM heeft t.a.v. Jeugdgezondheidszorg ervaring met het werken met basistaken en een systeem van maatwerk waarbij gemeenten, ook apart van elkaar, diensten kunnen inkopen,
- financieringsstromen verlopen via VGGM. Dit ontlast de stichting,
- VGGM heeft een infrastructuur als opdrachtnemer van 16 gemeenten in de Veiligheidsregio (Algemeen- en dagelijks bestuur). In de opdrachtverlening vanuit VGGM kan daarbij worden aangesloten,
- inhoudelijk verdient de stichting een eigen Raad van Toezicht en een input van externe expertise in de vorm van een advies- of klankbordgroep,
- de opdracht van gemeenten aan VGGM als gemeentelijke regeling kunnen zich beperken tot het uitvoeren van gemeentelijke taken. De gemeenten zijn hierdoor niet aanbesteding plichtig,
- mocht in de nabije toekomst een gemeentelijke regeling worden opgericht t.b.v. de uitvoering van gemeentelijke taken in het Sociaal Domein dan kan de stichting daarin worden ondergebracht.

Er werden ook nadelen van deze optie gezien:

- Veilig Thuis wordt geen volledig zelfstandige organisatie,
- de positie van Veilig Thuis kan in de samenwerking met het lokale veld ook negatief worden beïnvloed door te opereren onder vlag van de VGGM.

Bijlage IIa Overwegingen uit 2016 om VT niet onder te brengen bij Moviera of JBG

(samenvatting uit document ““Een definitieve organisatievorm voor Veilig Thuis Gelderland Midden” en “ Argumenten weging definitieve organisatievorm Veilig Thuis Gelderland Midden”. Tekst die hieruit letterlijk is overgenomen is cursief gedrukt.)

Voor de organisatievormen is gekeken naar publieke en private samenwerkingsvormen. Conclusie was dat een stichting zonder winstoogmerk een geschikte rechtsvorm kon zijn naast onderbrenging in een GR.

Schaalgrootte

Door Veilig Thuis onder te brengen bij Moviera of JBG kan gebruik gemaakt worden van de bestaande kennis, infrastructuur en ondersteuningsstructuur van de organisatie. Het werkgebied van Moviera en JBG sluit aan bij het werkgebied van Veilig Thuis Gelderland Midden. Moviera is een kleine organisatie die diensten zal moeten inhuren bij andere organisaties. Een kleine organisatie is relatief kwetsbaar bij wisselingen in de vraag of het aanbod. JBG is een grotere, bovenregionale organisatie, die al veel diensten in huis heeft (bijvoorbeeld 24-uurs bereikbaarheid) en minder kwetsbaar is bij wisselingen in de vraag of het aanbod.

Expertise

Beide organisaties hebben de afgelopen twee jaar ervaring opgedaan met de integrale benadering van huiselijk geweld en kindermishandeling en zijn gewend proactief op te treden. Moviera heeft kennis, ervaring t.a.v. huiselijk geweld en staat open voor nieuwe werkwijzen/het transformatieproces in het publieke domein. Moviera zal expliciet aandacht moeten besteden aan de borging en ontwikkeling van kennis ten aanzien van kindermishandeling. JBG heeft kennis en ervaring t.a.v. kindermishandeling en heeft gecertificeerde medewerkers in huis. JBG zal expliciet aandacht moeten besteden aan de borging en ontwikkeling van kennis ten aanzien van huiselijk geweld en volwassenenzorg.

Aansluiting op het lokale veld

Moviera en JBG zijn beiden in staat aan te sluiten bij de lokale netwerken. Zij hebben nu al een centrale rol binnen het samenwerkingsverband. De naam Moviera is in de buitenwacht minder belast dan JBG (Bureau Jeugdzorg).

Verankerd in veiligheidsdomein/dwangkader

Met name JBG heeft jarenlange ervaring in het veiligheidsdomein en het dwangkader. De ervaring laat zien dat JBG minder gericht is op innovatie en veranderende werkwijze vanuit gemeenten en lokale teams. Ook Moviera heeft ervaring met samenwerking binnen het Veiligheidshuis en de verbinding zorg en straf.

Financiering

Moviera wordt gefinancierd vanuit de doeluitkering vrouwenopvang. De diensten van JBG worden ingekocht vanuit de regionale jeugdbudgetten. De vermenging van financieringsstromen leidt tot veel aansturings-problemen door gemeenten. Voor Moviera zijn de centrumgemeenten opdrachtgever op basis van een subsidierelatie, voor JBG zijn regiogemeenten opdrachtgever op basis van een inkooprelatie. Wanneer JBG en/of Moviera de moederorganisatie van Veilig thuis blijft dan moet gekozen worden voor één financierings-stroom waarbij alle regiogemeenten (al dan niet in een GR of met mandatering) als opdrachtgever functioneert.

Voldoende onafhankelijk van zorgaanbod

Moviera is een hulpverlenende organisatie op het terrein van vrouwenopvang en aanpak huiselijke geweld. Het is tot op heden nooit voorgekomen dat Veilig Thuis voordeur was voor de trajecten van Moviera, al bestaat daarvoor wel een potentieel risico. Bij JBG geldt het risico van vermenging van rollen/trajecten als gecertificeerde instelling (dwang en drangkader).

Voldoende onafhankelijk van gemeenten

Wanneer JBG en/of Moviera de moederorganisatie van Veilig thuis blijft dan functioneert Veilig Thuis onafhankelijk van de gemeenten.

Sturingsmogelijkheden gemeente

Wanneer het opdrachtgeverschap van alle 16 gemeenten wordt gerespecteerd, ontstaan sturingsproblemen. Ook hier zou met de GR i.o. (regio Arnhem) of mandatering (regio West Veluwe Vallei) vorm aan gegeven kunnen worden.

Overigen

Wanneer de opdracht van de gemeente aan een private stichting als Moviera of JBG wordt toebedeeld dan is de gemeente in principe aanbestedingsplichtig. De meeste medewerkers van Veilig Thuis zijn in dienst bij JBG of Moviera. Voor hen verandert er niets, zij vallen onder hun eigen CAO en niet onder de rechtspositieregeling voor gemeenteambtenaren. Veilig Thuis kan als zelfstandige bedrijfseenheid worden gepositioneerd onder JBG of Moviera, met bestuurlijke eindverantwoordelijkheid. Op die wijze kan Veilig Thuis zich zelfstandig ontwikkelen en tegelijkertijd gebruik maken van de infrastructuur en samenwerkingsverbanden van JBG en Moviera. Dit voorkomt nieuwe schotten in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Door Veilig Thuis binnen JBG of Moviera te positioneren als zelfstandige bedrijfseenheid met een eigen huisstijl en eigen communicatiekanalen kan aangesloten worden bij landelijke richtlijnen.

Bijlage IIb Ervaringen positionering VT NOG en VT GZ

Naam	Gepositioneerd bij
VT Amsterdam-Amstelland	GGD
VT Drenthe	GGD
VT Flevoland	onderdeel van de Blijf Groep (vrouwenopvang)
VT Friesland	GI
VT Gelderland-Zuid	GGD
VT Gooi en Vechtstreek	Publiek geborgd in een gemeenschappelijke regeling
VT Groningen	GI
VT Haaglanden	Publiek geborgd in een gemeenschappelijke regeling
VT Hollands-Midden	GGD
VT IJsselland	Zelfstandige stichting
VT Kennemerland	Publiek geborgd in een gemeenschappelijke regeling
VT Noord- en Midden Limburg	GI
VT Noord-Brabant Midden	Zelfstandige stichting
VT Noord-Brabant Noordoost	Zelfstandige stichting, personele unie met GI
VT Noord-Holland Noord	GGD
VT Rotterdam-Rijnmond	Zelfstandige stichting
VT Twente	Publiek geborgd in een gemeenschappelijke regeling
VT Utrecht	GI
VT West-Brabant	Zelfstandige stichting
VT Zaanstreek-Waterland	GGD
VT Zeeland	GGD
VT Zuid-Holland-Zuid	GGD
VT Zuid-Limburg	GGD
VT Zuidoost-Brabant	Zelfstandige stichting, personele unie met GI
VT Noord- en Oost-Gelderland	Zelfstandige stichting

VT NOG is een zelfstandige organisatie en dit heeft in de ogen van de manager van VT NOG de volgende voor- en nadelen:

Voordelen:

- ❖ alle medewerkers binnen de organisatie zijn gericht op kernopdracht van Veilig Thuis
- ❖ kleine en flexibele organisatie; wendbaar/ korte lijnen om aan te kunnen sluiten op de ontwikkelingen.
- ❖ overhead is laag (expertise wordt ingehuurd passend bij de ontwikkeling van de organisatie)
- ❖ flexibel in aangaan van samenwerkingsafspraken/ werkwijze (korte lijnen)
- ❖ beroep doen op expertise van medewerkers (breder inzetbaar)

Nadelen

- ❖ financiële middelen ontbreken om risico's te dekken (NOG heeft weinig risicoreserves)
- ❖ beperkte ondersteunende diensten; deze dienen ingehuurd te worden wat niet altijd lukt
- ❖ als bestuurder ben je soms genooddaakt om op strategisch, tactisch en operationeel niveau tegelijkertijd te handelen

VT GZ is een gemeenschappelijke regeling, onderdeel van de GGD GZ. De ambtelijke eindverantwoordelijkheid voor de gehele GGD, dus ook VT, is belegd bij de Directeur Publieke Gezondheid.

Voordelen:

- ❖ Veel expertise op juridisch, financieel, HRM, kwaliteit, communicatie en ICT gebied
- ❖ Terug kunnen vallen op reserves van de GGD (tot nu toe ieder jaar gedaan). Vanaf 2020 kan GGD niet meer voorfinancieren.
- ❖ Samen optrekken in kader van zorg & veiligheid
- ❖ Korte lijnen met Bijzondere Zorg (verwarde personen)
- ❖ Netwerkaanpak kunnen vormgeven met JGZ-collega's en sluitende aanpak voor mensen in sociaal domein, waarmee preventief gewerkt kan worden.
- ❖ Medewerkers voelen zich VT medewerkers, niet perse GGD-medewerker, ook gericht op kerntaak
- ❖ Mee kunnen doen met GGD-activiteiten en het kunnen terugvallen op collega-managers en DPG

Nadelen:

- ❖ Hoge overhead waar vanuit VT geen invloed op is. Bepaalde diensten zou VT GZ zelf willen inhuren en bepaalde diensten juist weer niet
- ❖ Afgelopen jaren met begrotingswijzigingen moeten werken en dat is erg arbeidsintensief.
- ❖ Beeld van de GGD/gemeenschappelijke regeling helpt niet altijd specifiek voor VT in de richting van gemeenten.
- ❖ Soms moeten zaken vanuit GGD die niet prioriteit van VT zijn (VT is jongere organisatie, heeft andere wensen en behoeften).
- ❖ Dure CAO: hogere kosten voor personeel door ambtenarenstatus (nu WNRA).

Bijlage III Uitgangspunten berekening overgang naar VGGM

Als de medewerkers overgaan naar VGGM moeten we rekening houden met overgang van pensioenfondsen en met plaatsing binnen het functiegebouw van VGGM. De uitkomsten van de onderhandelingen over harmoniseren of integreren van overige arbeidsvoorwaarden kunnen we niet op voorhand nu berekenen. In de onderhandelingen met vakorganisaties is het streven naar plussen en minnen om redelijk budgettair neutraal uit te komen. Er is een berekening gemaakt van de verschillen in loonsom (dit is dus incl. de pensioenpremie).

De berekening is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De verhouding werkgevers- en de werknemersbijdrage voor de pensioenpremie verschilt:
 - Bij PFZW 50% werknemerspremie en 50% werkgeverspremie.
 - Bij ABP 30% werknemerspremie en 70% werkgeverspremie.
- De loonsom zoals vermeld in de individuele loonstaat 2020.
- We gaan uit van eind schaal 10. Aangezien de meeste medewerkers in schaal 10 zitten (80%).
- Het verschil in loonsom van één maand is vermenigvuldigd met 12 en met 65 fte.
- Schaal 10 VT zit net tussen schaal 9 en schaal 10 VGGM. Als we de medewerkers plaatsen in schaal 9 VGGM krijgen zij een garantietoelage naar schaal 10. We zijn in de berekening daarom uitgegaan van omzetting naar schaal 10 CAR-UWO. Goed om te weten is dat medewerkers VT Gelderland-Zuid ook in schaal 10 geplaatst zijn.
- Er zijn een aantal functies die bij overschaling hoger uitkomen (zie tabel hieronder)
- Het aantal fte is gebaseerd op het personeelsbestand maart 2020.

Functie	FTE	CAO Jeugdzorg	CAO CAR-UWO
Administratief medewerker B VT	2,67	5	6
Applicatiebeheerder VT	0,89	7	8
Beleidsmedewerker	0,83	10	10
Gedragswetenschapper	2,22	11	11
Management assistent VT	0,89	8	8
Manager VT	1,00	13	14
Medewerker VT	48,55	10	10
Werkbegeleider	1,78	10	10
Secretariaatsmedewerker A VT	0,44	6	7
Teammanager VT	2,00	11	12
Telefoniste VT	0,67	3	6
Vertrouwensarts VT	1,78	12	12

63,72

Resultaat berekening

Kosten bij overgang van CAO Jeugdzorg naar CAO CAR-UWO:	€	496.702
Kosten hogere inschalingen:	€	65.000
Totaal:	€	561.702

De hogere kosten bij overgang van CAO komt grotendeels door een hogere loonsom bij CAR-UWO, waarvan een deel veroorzaakt wordt door een hogere werkgeversbijdrage pensioenpremie en deels door verschillen in overige sociale premies.

Overige kosten

Bij overgang van PFZW naar ABP krijgen we een boete. Deze boete (ook wel afkoop genoemd) kan erg hoog oplopen. (15 jaar geleden was dat bij een overgang van 40 medewerkers al rond de 5 ton).

Bijlage IV Interviewleidraad

Interviewvragen:

1. Bent u tevreden over de huidige situatie?
2. Waar bent u minder tevreden over in de huidige situatie?

Positionering: VT is nu een zelfstandige stichting onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de GR.

3. Als u kijkt naar de argumenten op basis waarvan in 2016 gekozen is voor de huidige positionering, hoe weegt u die vanuit de huidige inzichten? → ingevulde weging 2016 bijvoegen?
 - i. Als degene ook in 2016 betrokken was: 'Wat is er in uw overwegingen veranderd en waarom?'
 - ii. Welke kenmerken wegen voor u zwaarder dan andere en wat maakt dat zo?
4. Hoe duidelijk vindt u de huidige constructie/positionering? (Voor lokale bestuurders de volgende aanvullende vraag: 'Leidt dit in uw gemeente(raad) tot vragen?')
5. Wat verwacht u van VGGM in relatie tot VT?
6. Hoe ziet u de rol van de Raad van Toezicht/ de directeur-bestuurder van Veilig Thuis en het Algemeen Bestuur van VGGM? Zijn deze rollen/taken/verantwoordelijkheden helder belegd?

Wat betekent dat volgens u in relatie tot financiën

7. Financiering van de taken van de stichting VT (subsidie) en de meeste taken van VGGM (inwonerbijdrage).
8. Reserves en risico's. Heeft VT volgens u een eigen reserve nodig? (aanvulling: garantstaan VGGM/ aanvullen reserves door VGGM?)

Aansturing door gemeenten:

9. Wat is volgens u nodig om de taken van VT als gezamenlijke gemeenten goed aan te sturen?
10. Hoe ervaart u de huidige aansturing? Waar bent u tevreden over en wat zijn verbeterpunten?
 - a. wat is volgens u de rol van de gemeenteraden in de huidige constructie?
 - b. Wat zou volgens u de gewenste rol van de gemeenteraden zijn?

Afhankelijkheid gemeenten

11. In de wet is bepaald dat Veilig Thuis, zonder tussenkomst van de gemeente, de Raad voor de Kinderbescherming inschakelt en de rechter vraagt een Jeugdbeschermingsmaatregel op te leggen. Hierbij dient iedere schijn van eigen, gemeentelijk belang te worden uitgesloten (een Jeugdbeschermingsmaatregel is voor gemeenten een kostenpost). Gemeenten moeten t.a.v. de toegang tot Jeugdbeschermingsmaatregelen of het kunnen uitvoeren van onderzoeken naar kindermishandeling geen invloed hebben. Bent u van mening dat VT nu voldoende onafhankelijk is van gemeenten?
12. Hoe ervaart u de scheiding tussen de gemeenten als eigenaar van VT en als opdrachtgever van VT?
13. Op welke manier zou dat volgens u het beste belegd kunnen worden?

Tot slot:

14. Als u nu zou moeten kiezen, houden zoals het is, separate stichting neerzetten of integreren in VGGM, wat kiest u dan?

Zijn we nog iets vergeten, hebben we zaken onbenoemd gelaten die u wel mee had willen geven?

De voorwaarden die aan een Veilig Thuis-organisatie gesteld werden zijn onder paragraaf 3 van de notitie “Een definitieve organisatievorm voor Veilig Thuis Gelderland Midden (uit 2016)” aangegeven. Van de in de notitie opgenomen drie scenario's werd niet gekozen voor het scenario “Veilig Thuis onderbrengen bij Moviera of JBG” omdat dit scenario op de volgende onderdelen minder werd beoordeeld:

- Schaalgrootte
- Onafhankelijkheid van het zorgaanbod
- Sturingsmogelijkheden door de gemeenten
- Overigen: risico op aanbestedingsplicht

Vervolgens is een verdere afweging gemaakt t.a.v. twee scenario's. In de onderstaande matrix zijn de argumenten aangegeven die hebben geleid tot de uiteindelijke keuze voor het scenario “een aparte stichting onder VGGM”.

	weging	Scenario 1 een aparte stichting onder VGGM	weging	Scenario 2 een aparte stichting
1. Schaalgrootte	+	<ul style="list-style-type: none"> - Veilig Thuis kan gebruik maken van faciliteiten van VGGM (o.a. ICT, boekhouding, P&O, en bereikbaarheidsdiensten). - VGGM heeft ervaring met een aparte Stichting voor Jeugdgezondheidszorg. 	-	<ul style="list-style-type: none"> - Veilig Thuis moet zelf faciliteiten organiseren of anders inkopen. - Update 2020: de stichting heeft per 1 maart 79 medewerkers (64,61 fte) - Een aparte stichting heeft minder mogelijkheden om fluctuaties in de workload op te vangen.
2. Expertise	o	<ul style="list-style-type: none"> - 2016: Er is sprake van overname van onderneming: medewerkers van Moviera en JBG gaan over naar de nieuwe organisatie. De expertise is daardoor geborgd. - 2020: de expertise is aanwezig bij VT en daardoor geborgd. - Veilig Thuis en VGGM kunnen gebruik maken van elkaars expertise. 	o	<ul style="list-style-type: none"> - 2016: Er is sprake van overname van onderneming: medewerkers van Moviera en JBG gaan over naar de nieuwe organisatie. De expertise is daardoor geborgd. - 2020: de expertise is aanwezig bij VT en daardoor geborgd.
	+	<ul style="list-style-type: none"> - De relatie die Veilig Thuis met het lokale veld heeft opgebouwd moet verder worden versterkt. 	o	<ul style="list-style-type: none"> - De relatie die Veilig Thuis met het lokale veld heeft opgebouwd moet verder worden versterkt.

3. Aansluiting op het lokale veld		<ul style="list-style-type: none"> - Dat is ook een opdracht aan VGGM (Jeugdgezondheidszorg, OGGz, Maatschappelijke opvang). - Samenwerking kan de ontwikkelingen versterken. 	
4. Verankerd in veiligheidsdomein/dwangkader	+	<ul style="list-style-type: none"> - De focus op werkzaamheden van Veilig Thuis liggen primair op Veiligheid. Haar huidige positie moet verder worden uitgebouwd. - Primaire taak van VGGM is Veiligheid in het publieke domein. Ook VGGM wil (verder) investeren in een sterkere relatie met politie en OM en Veiligheidshuis. - Samenwerking kan de ontwikkelingen versterken. 	<ul style="list-style-type: none"> o - De focus op werkzaamheden van Veilig Thuis liggen primair op Veiligheid. Zij heeft in het veiligheidsdomein/dwangkader een positie opgebouwd die verder moet worden versterkt.
5. Financiering	+	<ul style="list-style-type: none"> - VGGM kan, door haar schaalgrootte, faciliteiten bieden tegen minder kosten. - VGGM heeft t.a.v. Jeugdgezondheidszorg ervaring met het werken met basistaken en een systeem van maatwerk waarbij gemeenten, ook apart van elkaar, diensten kunnen inkopen. - Financieringsstromen verlopen via VGGM. Dit ontlast de stichting. 	<ul style="list-style-type: none"> o - De transitiekosten bij het overbrengen van taken en medewerkers naar een zelfstandig stichting zullen hoger uitvallen. - De kosten voor een (kleine) stichting zijn i.v.m. de beperkte schaalgrootte altijd hoger.
6. Voldoende onafhankelijk van zorgaanbod	o	<ul style="list-style-type: none"> - De stichting voert taken uit, onafhankelijk van het zorgaanbod. - De positie van Veilig Thuis kan in de samenwerking met het lokale veld ook negatief worden beïnvloed door de naam die VGGM heeft. 	<ul style="list-style-type: none"> + - Een zelfstandig stichting voert taken uit, onafhankelijk van het zorgaanbod.
7. Voldoende onafhankelijk van gemeenten	o	<p>(Is name van belang t.a.v. de zelfstandige bevoegdheid van Veilig Thuis om (kostbare) onderzoeken naar kindermishandeling te doen. Besluiten hiertoe mogen nooit financieel gestuurd zijn)</p> <ul style="list-style-type: none"> - De opdracht van de stichting wordt via de VGGM aangestuurd. Over de zelfstandige bevoegdheid moeten expliciet afspraken worden gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> + (Is name van belang t.a.v. de zelfstandige bevoegdheid van Veilig Thuis om (kostbare) onderzoeken naar kindermishandeling te doen. Besluiten hiertoe mogen nooit financieel gestuurd zijn) - De zelfstandige stichting opereert volledig onafhankelijk van de gemeenten.

8. Sturingsmogelijkheden gemeente	+	<ul style="list-style-type: none"> - Veilig Thuis voert gemeentelijke (publieke) taken uit. Publieke taken dienen bij voorkeur in een gemeenschappelijke regeling te worden ondergebracht. VGGM is een gemeenschappelijke regeling. - VGGM heeft een infrastructuur als opdrachtnemer van 16 (nu 15) gemeenten in de Veiligheidsregio (Algemeen- en dagelijks bestuur). In de opdrachtverlening vanuit VGGM kan daarbij worden aangesloten. - Inhoudelijk verdient de stichting een eigen Raad van Toezicht en een input van externe expertise in de vorm van een advies- of klankbordgroep. 	-	<ul style="list-style-type: none"> - De directie van een zelfstandige stichting wordt door 16 (nu 15) gemeenten aangestuurd. Deze versnippering in aansturing is niet wenselijk.
9. Overigen	+	<ul style="list-style-type: none"> - De opdracht van gemeenten aan VGGM als gemeentelijke regeling beperkt zich tot het uitvoeren van gemeentelijke taken. De gemeenten zijn hierdoor niet aanbestedingsplichtig. - Mocht in de nabije toekomst een gemeentelijke regeling worden opgericht t.b.v. de uitvoering van gemeentelijke taken in het Sociaal Domein dan kan de stichting daarin worden ondergebracht. 	o	<ul style="list-style-type: none"> - Het kans bestaat dat de opdracht vanuit de gemeenten aan een zelfstandige stichting aanbestedingsplichtig is. Dit vormt een risico voor de continuïteit.

Weging:

+ : voordeel

O : neutraal

- : nadeel

